

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 3.

**DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.40>
УДК 796.351**

Т. М. Власюк,

к. е. н, доцент, доцент кафедри смарт-економіки, Київський національний університет технологій та дизайну

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9644-8608>

Н. В. Фастовець,

к. держ. упр., доцент, доцент кафедри приватного та публічного права, Київський національний університет технологій та дизайну

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8619-8975>

О. В. Зеленюк,

к. фіз. вих. і спорту, доцент, доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я, Київський національний університет технологій та дизайну

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9183-7807>

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

T. Vlasiuk,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Smart Economics, Kyiv National University of Technologies and Design

N. Fastovets,

PhD in Public Administration, Associate Professor of the Department of Private and Public Law, Kyiv National University of Technologies and Design

O. Zeleniuk

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Physical Education and Health, Kyiv National University of Technologies and Design

FINANCIAL AND ECONOMIC PREREQUISITES FOR THE DEVELOPMENT OF MATERIAL AND TECHNICAL SUPPORT IN THE FIELD OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS

Сфера фізичної культури і спорту в Україні наразі набуває особливо значення, оскільки сприяє підтримці фізично-духовних та психологічно-соціальних аспектів життя населення країни в умовах воєнного стану. В статті визначені чинники, що впливають на розвиток фізичної культури і спорту, а також джерела фінансування розвитку суб'єктів фізичної культури і спорту згідно чинного законодавства. Узагальнені проблеми розвитку матеріально-технічного розвитку спортивної індустрії, серед яких: війна в Україні і як наслідок недостатнє фінансування галузі, зношеність інфраструктури, нерівномірний регіональний розподіл ресурсів, відсутність сучасного обладнання та недостатня увага до інфраструктури масового спорту. Виходячи з окреслених проблем, серед основних фінансово-економічних передумов розвитку суб'єктів фізичної культури і спорту доцільно виділити: забезпечення належного фінансування, розвиток інфраструктури суб'єктів, активна співпраця з бізнесом, використання сучасних технологій в спортивній індустрії та розвиток кадрового потенціалу. Реалізація окреслених передумов забезпечить розвиток сучасної спортивної інфраструктури, її стабільний розвиток та покращення якості послуг у сфері фізичної культури і спорту.

The field of physical culture and sports in Ukraine is currently gaining special importance as it contributes to supporting the physical, spiritual, and psychosocial aspects of the population's lives amidst the full-scale intrusion. The article identifies factors influencing the development of physical culture and sports, including proper financial support, government policies, public interest and popularity of sports, sports infrastructure, available coaching potential, and sociocultural traditions. It is established that despite the increase in expenditures from state and local budgets for the development of physical culture and sports, the percentage of funds directed towards the development of the sports industry remains insignificant. Additionally, budgetary allocations lag behind the real growth in the "cost of living."

General problems in the development of the material and technical base of the sports industry are outlined, including the war in Ukraine leading to insufficient funding for the industry, infrastructure wear and tear, uneven regional distribution

of resources, lack of modern equipment, and insufficient attention to mass sports infrastructure.

Based on the outlined problems, the main financial and economic prerequisites for the development of subjects in physical culture and sports are identified as follows: ensuring adequate funding, which is crucial for supporting and improving the material and technical base; infrastructure development of subjects - construction and modernization of sports facilities; active cooperation with business - extensive involvement of private sector investments in the development of sports infrastructure; utilization of modern technologies in the sports industry, which will enhance the efficiency of managing sports facilities; development of human resources - training and preparation of highly qualified personnel to improve the quality of services provided.

To address the outlined tasks, it is necessary to develop a comprehensive strategy at the state level, which includes attracting additional financial resources, efficient infrastructure management, and cooperation with various stakeholders.

Ключові слова: *суб'єкти фізичної культури і спорту, спортивна інфраструктура, проблеми матеріально-технічного забезпечення галузі, передумови розвитку*

Keywords: *subjects of physical culture and sports, sports infrastructure, issues of material and technical support of the industry, prerequisites for the development*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. З впливом глобалізації та стрімкого розвитку технологій фінансово-економічні аспекти стають критичними для будь-якої галузі, включаючи фізичну культуру і спорт. Наявність фінансових ресурсів визначає здатність організацій і установ в спортивній сфері до інвестування в сучасне обладнання, підтримку спортивних заходів та створення комфортних умов для розвитку спорту. Недостатня фінансова підтримка таких організацій може призвести до обмежень у розвитку інфраструктури спортивних об'єктів, низької мотивації для спортивних організацій та

зменшення якості послуг у сфері фізичної культури і спорту.

Функціонування суб'єктів господарювання в умовах ринкової економіки передбачає їх функціонування на принципах самофінансування та самоокупності. Фізична культура і спорт і спортивна діяльність відносяться до невиробничої сфери, при цьому організації і установи спортивної індустрії займають провідні позиції серед підприємств сфери послуг. Світовий досвід засвідчує, що за більшістю напрямів діяльності спортивні організації та установи забезпечують достатній рівень самоокупності та високої доходності. Проте, як зазначає Петришин Д. практичний досвід свідчить, що досягнути мети функціонування суб'єктів сфери надання фізкультурно-спортивних послуг в Україні на принципах самофінансування та самоокупності «можливо лише за наявності ефективного фінансово-економічного механізму, який би стимулював до популяризації та розвитку цих послуг» [1, с. 60].

Отже дослідження фінансово-економічних аспектів розвитку матеріально-технічного забезпечення галузі фізичної культури і спорту важливо для розуміння та ефективного управління цією сферою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам фінансування галузі фізичної культури і спорту та шляхам їх вирішення присвячені праці вітчизняних вчених, серед яких С. Нікітенко [2]; Д. Петришин [1]; Т. Мальцева, В. Любієва, О. Чала [3]; В. Саєнко [4]; С. Домбровська, С. Вавренюк, В. Палюх [5]; Рибчич І. [6], Шевчук О.Р. [7]; Сітнікова Н.С. [8]; С. Романенко [9]. Проте в умовах повномасштабного вторгнення в Україну і як наслідок дефіциту державного бюджету зазначені питання набувають особливої актуальності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є аналіз та узагальнення фінансово-економічних передумов розвитку матеріально-технічного забезпечення галузі фізичної культури і спорту, а також можливі шляхи подолання економічних викликів для забезпечення стабільного зростання цієї галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фізична культура та спорт відіграють важливу роль у розвитку сучасного суспільства. Їх вплив

простирається на різні сфери життя, включаючи здоров'я, соціальну взаємодію, економіку та культурний обмін. Спортивні заходи, турніри та інші спортивні події привертають значні інвестиції, сприяють розвитку туризму, готельного бізнесу та інфраструктури. Крім того, фізично активне населення зазвичай є більш продуктивним на робочому місці, що призводить до зростання ефективності та конкурентоспроможності економіки.

Розвиток фізичної культури і спорту в Україні піддається впливу різноманітних чинників (рис. 1).

Рис. 1. Чинники, що впливають на розвиток фізичної культури і спорту

Серед основних чинників, що впливають на розвиток фізичної культури і спорту в Україні варто відзначити урядову політику, фінансову підтримку, наявність спортивної інфраструктури та тренерського потенціалу.

Фінансування спортивної індустрії є важливим для розвитку програм, тренувань, підтримки спортсменів та організації змагань, де достатні фінансові ресурси допомагають забезпечити необхідні умови для розвитку та підвищення якості спорту [10].

Наразі фінансування розвитку фізичної культури і спорту регулюється Законом України «Про фізичну культуру і спорт» (далі – Закон), у статті 47 якого зазначено, що фінансування здійснюється «за рахунок коштів відповідно державного та місцевого бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством» [11]. При цьому у розділі II Закону «Суб'єкти сфери фізичної культури і спорту» диференційовані джерела фінансування суб'єктів (табл. 1).

Таблиця 1. Джерела фінансування розвитку суб'єктів фізичної культури і спорту в Україні

Джерело фінансування	Суб'єкт
за рахунок коштів власника (засновника), інших джерел, не заборонених законодавством	спортивні клуби, приватні центри олімпійської підготовки, фізкультурно-оздоровчі заклади
за рахунок коштів власника (засновника), відповідного бюджету, інших джерел, не заборонених законодавством	дитячо-юнацькі спортивні школи, школи вищої спортивної майстерності, центри студентського спорту закладів вищої освіти
за рахунок коштів відповідного бюджету, інших джерел, не заборонених законодавством	заклади спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання, центри фізичного здоров'я населення
за рахунок коштів відповідного бюджету (державного, місцевого)	Центри олімпійської підготовки (державні та комунальні), Український центр з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю та регіональні центри з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, створених органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування
за рахунок членських внесків, коштів власника відповідних підприємств, установ, організацій та/або коштів профспілкової організації відповідних підприємств, установ, організацій, отриманих від роботодавця на фізкультурно-оздоровчу діяльність відповідно до законодавства	колективи фізичної культури
можуть надавати фінансову підтримку центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування	фізкультурно-спортивні товариства, а також їх осередки, а також засновані ними дитячо-юнацькі спортивні школи

Продовження таблиці 1.

Джерело фінансування	Суб'єкт
можуть отримувати з державного бюджету фінансову підтримку	національні спортивні федерації, Національний олімпійський комітет України, Суб'єкти паралімпійського і дефлімпійського руху в Україні (органи місцевого самоврядування – фінансування місцевих осередків національних спортивних федерацій осіб з інвалідністю та їх спілок), Спортивний комітет України
можуть отримувати підтримку, у тому числі фінансову, від органів державної влади, закладів освіти, установ, підприємств, організацій державної та комунальної форми власності	спортивна студентська спілка України

Джерело: сформовано на основі [11]

Тобто, наразі в Україні фінансування суб'єктів фізичної культури і спорту передбачає фінансування окремих суб'єктів з державного та місцевого бюджетів із широким залученням інших джерел коштів, які надходять в результаті власної діяльності спортивних клубів, приватних центрів олімпійської підготовки, фізкультурно-оздоровчих закладів, дитячо-юнацькі спортивні школи, шкіл вищої спортивної майстерності та інших суб'єктів. Фізкультурно-оздоровча діяльність, розвиток резервного спорту та спорту вищих досягнень багато в чому залежать саме від фінансових можливостей органів місцевого самоврядування, а також від ставлення до цієї сфери місцевих керівників і депутатів.

Видатки державного та місцевого бюджетів на фізичну культуру і спорт в Україні в останні роки мали тенденцію до зростання (рис. 2).

У Державному бюджеті України на 2023 рік на фінансування розвитку фізичної культури та спорту було передбачено 3,9 млрд. грн., з них лише 0,5 млрд. грн. (12,8 %) було направлено на забезпечення належних умов для забезпечення тренувального процесу українських спортсменів на підтримку та розвиток спортивної інфраструктури [12]. У державному бюджеті 2024 року на розвиток спорту закладено вдвічі більше грошей, ніж у 2023 році — 7,512 млрд. грн. [13], проте видатки на розвиток спортивної інфраструктури залишаються мізерними.

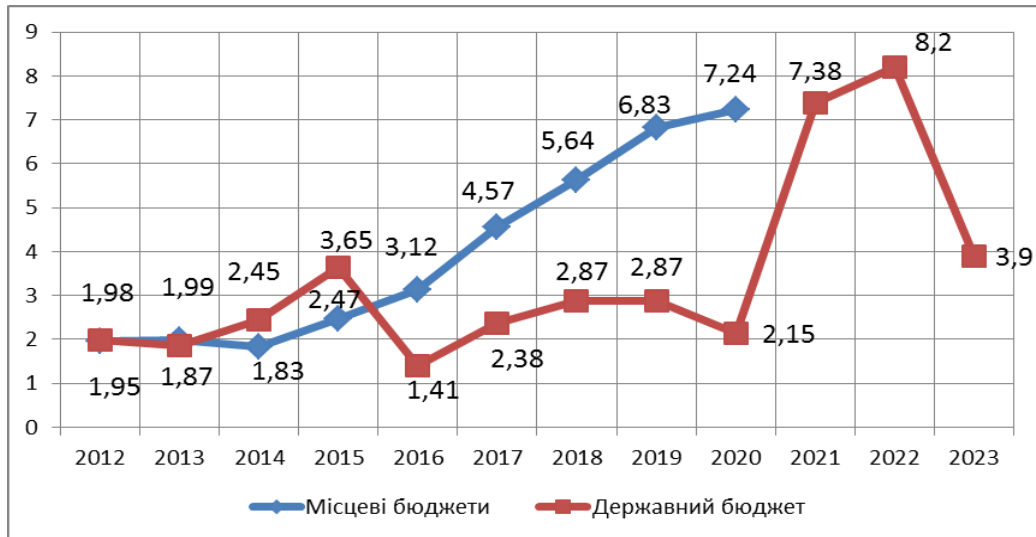

Рис. 2. Видатки державного та місцевого бюджетів на фізичну культуру і спорт у 2012-2023 роках

Джерело: сформовано на основі [12, 14, 15]

Як зазначає Петришин Д. «тенденція фінансового забезпечення сфери фізичної культури і спорту в Україні має позитивну динаміку. Однак, на жаль, збільшення бюджетних асигнувань на фізичну культуру і спорт часом відстає від реального зростання «вартості життя», цін на різні товари і послуги, що врешті-решт призводить до загострення проблем із реальним фінансовим забезпеченням реалізації державних і регіональних фізкультурно-спортивних програм» [1, с. 62].

За даними аналітичного порталу «Слово і діло» у довоєнний період у 2020 та 2021 роках на реалізацію спортивних інфраструктурних проєктів витрачалося 10,8 млн. грн. (0,5 % від загальних видатків держбюджету), окрім того у 2021 році було витрачено з держбюджету 75,8 млн. грн. на реконструкцію СК «Атлет» у місті Києві та 200 млн. грн. на будівництво плавального басейну ОНСЦ «Конча-Заспа» у місті Києві [13].

За даними Міністерства молоді та спорту України станом на 01.01.2022 кількість спортивних споруд в Україні складала 90078, з них 56502 – окремі спортивні споруди та 33576 – комплексні спортивні споруди (рис. 3).

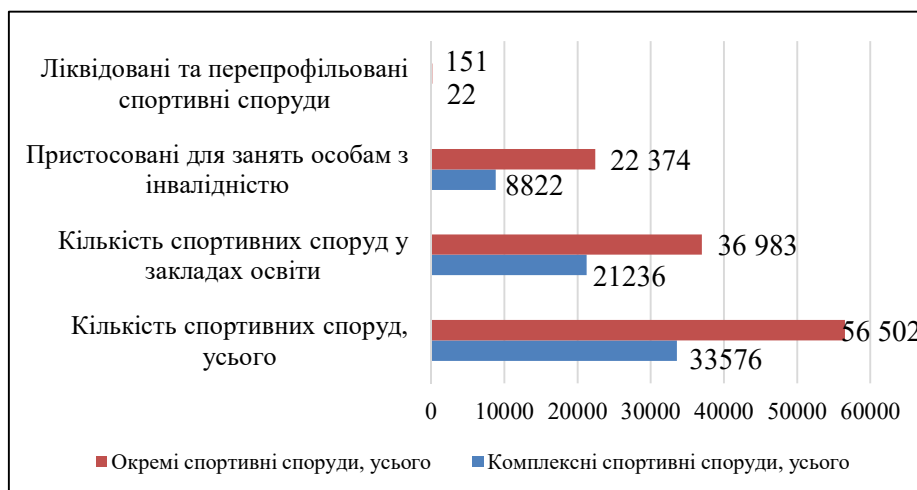

Рис. 3. Кількість спортивних споруд в Україні станом на 01.01.2022

Джерело: побудовано автором на основі [14]

Відповідно до програми Володимира Зеленського «25 спортивних магнітів України» планувався розподіл субвенцій на розвиток спортивної інфраструктури між місцевими бюджетами на період 2021-2023 роки. Ці кошти мали бути використані на розвиток (реконструкція або будівництво) багатофункціональних спортивних комплексів, басейнів, льодових арен, палаців спорту у Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Кіровоградській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Херсонській, Хмельницькій та Черкаській областях.

Проте, нажаль повномасштабне вторгнення в Україну наших ворогів не тільки не дало можливість реалізувати програму президента, а також призвело до часткового знищення спортивної інфраструктури України. За даними Міністерства молоді та спорту України, станом на 15.06.2022, окупантами вже зруйновано та пошкоджено 94 об'єкти спортивної інфраструктури: «63 спортивні комплекси, 17 стадіонів, дев'ять басейнів, три льодові арени та один велокомплекс. Найбільше об'єктів (30) знищено на Донбасі. Зруйновано стадіон у Волновасі, стадіон «Металіст» на Харківщині, унікальний велотрек в Лимані, льодовий палац у Сєверодонецьку, басейн «Нептун» у Маріуполі, фізкультурний центр «Олімп» у Кременній, спорткомплекс «Авангард» у Києві, навчально-спортивний центр у Чернігові та десятки інших об'єктів.

Загальну суму збитків, яких Росія вже завдала українському спорту, міністерство оцінює в 130 мільйонів доларів» [16].

Крім того, серед проблем матеріально-технічного забезпечення галузі фізичної культури і спорту можна зазначити недостатнє фінансування галузі, зношеність інфраструктури, нерівномірний розподіл ресурсів, недостатня увага до інфраструктури для масового спорту (рис. 4).

Рис. 4. Проблеми матеріально-технічного забезпечення галузі фізичної культури і спорту

Джерело: побудовано автором на основі [2-7]

Для подолання цих проблем потрібна комплексна стратегія розвитку суб'єктів фізичної культури і спорту, яка включатиме в себе належне фінансування, ефективне управління, партнерство з приватним сектором та розробку довгострокових планів розвитку інфраструктури.

В проєкті відновлення України, який розроблений Національною радою з відновлення України від наслідків війни, робоча група «Молодь і спорт», також приділено увагу відновленню та розвитку спортивної інфраструктури [17], а саме ціль 4 «Відновлення та розвиток спортивної інфраструктури», яка включає дві підцілі:

- комплексне відновлення та розбудова спортивної інфраструктури, у тому числі баз олімпійської паралімпійської та дефлімпійської підготовки з урахуванням вимог щодо безбар'єрності та доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;
- реалізація програм Президента України «25 спортивних магнітів» та «Реконструкція 18 спортивних інтернатів та 100 ДЮСШ» з урахуванням вимог щодо безбар'єрності та доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до кожного окремого об'єкта.

Реалізація зазначених підцілей проєктом передбачена до грудня 2032 року.

На підставі виділених проблем можна виділити основні фінансово-економічні передумови стратегічного розвитку матеріально-технічного забезпечення галузі фізичної культури і спорту:

1. Фінансування – є ключовим для підтримки розвитку та удосконалення матеріально-технічної бази. Це включає інвестиції в будівництво та модернізацію спортивних об'єктів, придбання сучасного спортивного обладнання та техніки, а також оплату персоналу та тренерського складу. Правильно спрямовані фінансові ресурси можуть стати каталізатором для розвитку спортивної індустрії, стимулювання спортивних досягнень та популяризації фізичної активності серед населення.

2. Розвиток інфраструктури – побудова і модернізація спортивних об'єктів, таких як стадіони, спортивні комплекси, басейни, спортивні зали, спортивні майданчики тощо, є основною передумовою для розвитку спортивної діяльності. Необхідно забезпечити належний стан інфраструктури, а також вирішувати питання доступності до неї для громадян.

3. Співпраця з бізнесом – широке залучення приватного сектору може стати важливим джерелом фінансування для розвитку спортивної інфраструктури, а саме будівництва нових об'єктів, реконструкції існуючих, а також надання спонсорської допомоги для організації і проведення спортивних програм та заходів.

4. Використання сучасних технологій в спортивній індустрії – покращить якість тренувань, забезпечить безпеку спортсменів та глядачів, а також сприятиме підвищенню ефективності управління спортивними закладами.

5. Розвиток кадрового потенціалу – навчання та підготовка висококваліфікованих кадрів (тренери, адміністратори, медичний персонал та інший) дозволить ефективно використовувати наявні ресурси та підвищувати якість спортивних послуг.

Ці передумови допоможуть забезпечити належний розвиток матеріально-технічної бази суб'єктів фізичної культури і спорту, що зробить їх більш привабливими для спортсменів та громадян, підвищить рівень спортивних досягнень та сприятиме здоровому способу життя. Проте реалізація окреслених передумов в повному обсязі можлива лише за умови закінчення бойових дій на території України.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Фізична культура і спорт відіграють незамінну роль у сучасному суспільстві, їх розвиток сприяє покращенню здоров'я населення, соціальній інтеграції, економічному зростанню та культурному обміну. Тому важливо приділяти належну увагу розвитку спортивної інфраструктури та забезпечити доступ до фізичної активності для всіх верств населення.

Визначено, що основними фінансово-економічними передумовами розвитку матеріально-технічного забезпечення є належне фінансування із залученням представників приватного бізнесу, ефективне управління ресурсами та розробка стратегічних планів розвитку цієї галузі. Багато спортивних закладів потребують ремонту та модернізації, але через відсутність необхідних

коштів цей процес не завжди здійснюється вчасно. Також без належного фінансового забезпечення неможливо забезпечити придбання сучасного обладнання та розвиток нових спортивних програм. Важливим залишається питання рівномірного розподілу ресурсів та розвиток інфраструктури для масового спорту. З метою вирішення окреслених завдань необхідно на державному рівні розробити комплексну стратегію, яка включатиме в себе залучення додаткових фінансових ресурсів, ефективне управління інфраструктурою та співпрацю з різними зацікавленими сторонами.

Література

1. Петришин Д. Фінансово-економічна підтримка сфери фізичної культури та спорту. Спортивна наука України. 2015. №2 (66). С. 60-64. URL : <https://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/314/306>
2. Нікитенко С. В. Особливості фінансування фізичної культури та спорту в Україні. Держава та регіони. Серія: Державне управління. 2016. № 1 (53). С. 103-106. URL : http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2016/19.pdf
3. Мальцева Т. М., Любієва В. А., Чала О. І. Поточний стан матеріально-технічного забезпечення галузі фізичної культури і спорту в Україні та його перспективи змін. Здоров'я, спорт, реабілітація. 2017. № 2. С. 50-54 URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/hsr_2017_2_10
4. Saienko V. G. Marketing and management in the field of sports business // Proceedings of academic science – 2016 : XI International scien.- pract. conf. United Kingdom : Science and Education Ltd, 2016. pp. 29-35.
5. Державне регулювання фізичної культури та спорту в Україні : монографія. / за ред. С. М. Домбровська, С. А. Вавренюк, В. В. Палюх. Харків: НУЦЗУ, 2020. 313 с.
6. Рибчич І. Є. Державне регулювання розвитку ресурсного забезпечення сфери фізичної культури та спорту в Україні. Теорія та практика державного управління. 2015. № 1. С. 133–139.

7. Шевчук О.Р. Механізми державного регулювання фізичної культури й спорту в Україні: дис.... канд. наук з держ. управління: 25.00.02. Національний університет цивільного захисту України. Харків, 2019. 209 с.
8. Сітнікова Н.С. Сучасний стан фінансування Олімпійського руху в Україні. Державне будівництво. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2011_1_44
9. Романенко С. С. Стратегічні вектори розвитку спортивно-оздоровчої діяльності в умовах глобальних викликів: національні особливості та завдання управління. дис.... д. е. н.: 08.00.03. Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Л. Ушинського. Одеський національний технологічний університет. Одеса, 2022. 387 с.
10. Власюк Т. М. Теоретико-методологічні засади та перспективи розвитку управління у сфері фізичної культури і спорту в умовах воєнного стану. Формування ринкових відносин в Україні. 2023. № 7-8 (266-267). С. 103-110.
11. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12>
12. Бюджет-2023: На фінансування розвитку фізкультури та спорту передбачено майже 4 млрд. грн. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/biudzhet-2023_na_finansuvannia_rozvitku_fizkulturi_ta_sportu_peredbacheno_maizhe_4_mlr_d_grn-3851
13. Про Державний бюджет України на 2024 рік. Закон України від 09.11.2023 № 3460-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text>
14. Офіційний вебпортал Міністерства молоді та спорту України. URL: <https://mms.gov.ua>
15. Скільки коштів витратила Україна на фізкультуру та спорт за останні 14 років. Слово і діло: аналітичний портал. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/02/11/infografika/finansy/skilky-koshtiv-vytratyla-ukrayina-fizkulturu-ta-sport-ostanni-14-rokiv>
16. Хмельницька В. Російські окупанти вже зруйнували або пошкодили 94 об'єкти спортивної інфраструктури України. URL:

<https://tsn.ua/prosport/rosiyski-okupanti-vzhe-zruynuvali-abo-poshkodili-94-ob-yekti-sportivnoyi-infrastrukturi-ukrayini-2087440.html>

17. Проект відновлення України, розроблений Національною радою з відновлення України від наслідків війни, робоча група «Молодь і спорт». URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/youth-and-sport.pdfpdf>

References

1. Petryshyn, D. (2015), “Financial and economic support of physical culture and sport”, *Sportyvna nauka Ukrainy*, vol. 2 (66), pp. 60-64, available at: <https://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/314/306> (Accessed 05 March 2024).
2. Nikytenko, S.V. (2016), *Derzhava ta rehiony. Serii: Derzhavne upravlinnia*, vol. 1 (53), pp. 103-106, “Peculiarities of financing physical culture and sports in Ukraine”, available at: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2016/19.pdf (Accessed 05 March 2024).
3. Mal'tseva, T.M. Liubiieva, V.A. and Chala, O.I. (2017), “Current state of material and technical support of the physical culture and sports industry in Ukraine and its prospects for change”, *Zdorov'ia, sport, reabilitatsiia*, vol. 2, pp. 50-54, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/hsr_2017_2_10 (Accessed 05 March 2024).
4. Saienko, V.G. (2016), “Marketing and management in the field of sports business”, *Proceedings of academic science – 2016 : XI International scien.- pract. conf.*, Science and Education Ltd, United Kingdom, pp. 29-35.
5. Dombrovs'ka, S.M. Vavreniuk, S.A. and Paliukh, V.V. (2020), *Derzhavne rehuliuвання fizychnoi kul'tury ta sportu v Ukraini [State regulation of physical culture and sports in Ukraine]*, NUTsZU, Kharkiv, Ukraine.
6. Rybchych, I.Ye. (2015), “State regulation of the development of resource provision in the field of physical culture and sports in Ukraine”, *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, vol. 1, pp. 133-139.

7. Shevchuk, O.R. (2019), “Mechanisms of state regulation of physical culture and sports in Ukraine”, Ph.D. Thesis, Public Administration, Natsional'nyj universytet tsyvil'noho zakhystu Ukrainy, Kharkiv, Ukraine.
8. Sitnikova, N.S. (2011), “The current state of financing the Olympic movement in Ukraine”, Derzhavne budivnytstvo, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2011_1_44 (Accessed 05 March 2024).
9. Romanenko, S.S. (2022), “Strategic vectors of the development of sports and health activities in the conditions of global challenges: national features and management tasks”, Doctor Thesis, Economy, Pivdenoukrains'kyj natsional'nyj pedahohichnyj universytet imeni K.L. Ushyns'koho. Odes'kyj natsional'nyj tekhnolohichnyj universytet. Odesa, Ukraine.
10. Vlasiuk, T.M. (2023), “Theoretical and methodological aspects and perspectives of the development of management in the sphere of physical culture and sports under military conditions”, Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini, vol. 7-8 (266-267), pp. 103-110.
11. Verkhovna Rada of Ukraine (1993), The Law of Ukraine “On Physical Culture and Sport”, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12> (Accessed 05 March 2024).
12. Ministry of Finance of Ukraine (2023), “Budget-2023: almost UAH 4 billion is provided for financing the development of physical education and sports”, available at: https://mof.gov.ua/uk/news/biudzheth-2023_na_finansuvannia_rozvitku_fizkulturi_ta_sportu_peredbacheno_maizhe_4_mlr_d_grn-3851 (Accessed 05 March 2024).
13. Verkhovna Rada of Ukraine (2023), The Law of Ukraine “About the State Budget of Ukraine for 2024”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text> (Accessed 05 March 2024).
14. Ministry of Youth and Sports of Ukraine (2024), available at: <https://mms.gov.ua> (Accessed 05 March 2024).
15. Slovo i dilo (2021), “How much has Ukraine spent on physical education and sports over the past 14 years”, available at:

<https://www.slovoidilo.ua/2021/02/11/infografika/finansy/skilky-koshtiv-vytratyla-ukrayina-fizkulturu-ta-sport-ostanni-14-rokiv> (Accessed 05 March 2024).

16. Khmel'nyts'ka, V. (2022), “The Russian occupiers have already destroyed or damaged 94 objects of the sports infrastructure of Ukraine”, available at: <https://tsn.ua/prosport/rosiyski-okupanti-vzhe-zruynuvali-abo-poshkodili-94-ob-yekti-sportivnoyi-infrastrukturi-ukrayini-2087440.html> (Accessed 05 March 2024).

17. The National Council for the Recovery of Ukraine from the Consequences of the War (2022), “The project for the recovery of Ukraine, developed by the National Council for the Recovery of Ukraine from the Consequences of the War, the working group "Youth and Sport"”, available at: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/youth-and-sport.pdfpdf> (Accessed 05 March 2024).

Стаття надійшла до редакції 14.03.2024 р.